

Meerjarenraming 2023-2025

Begroting 2022

1	Begroting 2022	6	2.6	Programma Ontwikkelingen	26
1.1	Inleiding	7	2.6.1	Wat willen we bereiken en wat willen we gaan doen?	26
1.1.1	Deelnemersbijdragen	8	2.6.2	Wat gaat het kosten?	27
1.1.2	Vervangingsinvesteringen	9	2.7	Programma Wimpels, Donateurs en Vrijwilligers	27
1.1.3	Liquiditeit	10	2.7.1	Wat willen we bereiken en wat willen we gaan doen?	27
1.1.4	Begrotingsresultaat	11	2.7.2	Wat gaat het kosten?	28
1.2	Samenstelling bestuur & organisatie	12	3	Paragrafen	30
1.3	Leeswijzer	13	3.1	Lokale heffingen	31
2	Beleidsbegroting	16	3.2	Weerstandsvermogen en risicomanagement	31
2.1	Programmaplan	17	3.3	Financiering	36
2.1.1	Beleidskader	17	3.4	Onderhoud Kapitaalgoederen	37
2.1.2	Programma's	17	3.5	Verbonden partijen	38
2.2	Programma Bedrijfsvoering	18	3.6	Bedrijfsvoering	40
2.2.1	Wat willen we bereiken en wat gaan we doen?	18	3.7	Grondbeleid	42
2.2.2	Huisvesting	18	4	Financiële begroting	47
2.2.3	Wat mag het kosten?	19	4.1	Overzicht van baten en lasten	46
2.3	Programma Waterrecreatie	20	4.1.1	Toelichting op het overzicht van baten en lasten	50
2.3.1	Wat willen we bereiken en wat willen we gaan doen?	20	4.2	Toelichting op het overzicht van baten en lasten	54
2.3.2	Wat mag het kosten?	23	4.2.1	Geprognostiseerde balans	54
2.4	Programma Landrecreatie	23	4.2.2	Stand en verloop van reserves/eigen vermogen	56
2.4.1	Wat willen we bereiken en wat willen we gaan doen?	24	4.2.3	Meerjarenraming 2023-2025	58
2.4.2	Wat gaat het kosten?	24	4.2.4	Ontwikkeling financiële positie	60
2.5	Programma Baggeren	25	5	Bijlagen	63
2.5.1	Wat willen we bereiken en wat willen we gaan doen?	25	5.1	Overzicht deelnemersbijdragen	64
2.5.2	Wat gaat het kosten?	26	5.2	Overzicht incidentele baten en lasten	66
			5.3	Overzicht Algemene dekkingsmiddelen	68

1

Begroting 2022

1.1 Inleiding

Recreatieschap Marrekrite biedt hierbij haar Begroting 2022 & Meerjarenraming 2023-2025 aan. Deze begroting voldoet aan het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en bestaat uit een beleidsbegroting en een financiële begroting.

Het vaststellen van de begroting is een verantwoordelijkheid van het algemeen bestuur (AB). Vóór 15 april 2021 ontvangen de deelnemers de *conceptbegroting (financiële kaders)*. Naar aanleiding hiervan kunnen zij 'hun zienswijze' kenbaar maken. De Begroting 2022 & Meerjarenraming 2023-2025 worden op 9 juni 2021 vastgesteld door het algemeen bestuur van Recreatieschap Marrekrite.

1.1.1 Deelnemersbijdragen

Indexeren

De afspraak om de deelnemersbijdrage niet te indexeren gold tot het jaar 2021. In de voorliggende (meerjaren)begroting hebben we de bijdrage van de deelnemers voor het eerst sinds 2014 weer geïndexeerd met 2% voor het gehele meerjarenbeeld. Dit is nodig om de financiële consequentie van de baggeropgave binnen de begroting te kunnen opvangen en enige flexibiliteit in de begroting te hebben, alsmede een meerjarig positief saldo.

Deelnemersbijdragen

Samen met deze nieuwe meerjarenbegroting ligt een “nieuwe” deelnemersbijdrageregeling voor. In zoverre nieuw, dat in deze begroting sprake is van 1 bijdrage vanuit de deelnemers, gebaseerd op de huidige bijdragen voor water en land. Deze bijdrage komt tevens in de plaats van de losse facturen die de deelnemers op declaratiebasis ontvingen aan het eind van het jaar voor de incidentele onderhoudskosten voor landactiviteiten. Daarmee bereiken we een administratieve versimpeling en tevens een liquiditeitsvoordeel voor Marrekrite.

Baggerbijdrage

Vorig jaar hebben we een concept baggerplan voorgelegd aan het bestuur. Daarbij hebben we aangegeven dat we toewerken naar een gedifferentieerde aanpak van het op diepte houden van onze aanlegvoorzieningen, mede om het voor de deelnemers ook betaalbaar te houden. We hebben aangegeven dat we verwachten met een bedrag van € 0,3 miljoen jaarlijks de baggeropgave structureel te kunnen uitvoeren. Dit bedrag hebben we met ingang van 2022 in onze begroting opgenomen. Dat betekent dat hiermee de noodzaak van de, als voorziening bestempelde, reserve Baggeren komt te vervallen. We stellen in deze begroting voor de bestemmingsreserve te verlagen naar € 0,3 miljoen (gelijk aan een jaarlast van de begroting) om daarmee eventuele acute problemen op te lossen, mochten die zich voordoen buiten de reguliere onderhoudswerkzaamheden om, die we jaarlijks structureel zullen uitvoeren.

Investing in maatschappelijk nut

Conform het BBV worden alle investeringen per 2018 geactiveerd. In onze nieuwe Financiële Verordening en de Nota Activeren, Waarderen & Afschrijven is afgesproken dat investeringen kleiner dan € 25.000 niet worden geactiveerd. Dit kan niet met terugwerkende kracht, dus dit geldt alleen voor nieuwe investeringen.

Doorschuif BTW

De doorschuif-BTW verantwoordt wij als kosten en opbrengsten binnen de exploitatie. Marrekrite financiert deze doorschuif-BTW niet langer voor op grond van het hierover genomen bestuursbesluit in 2020. Ook dit zorgt voor een betere liquiditeitspositie.

1.1.2 Vervangingsinvesteringen

Marrekrite gaat onverminderd verder met haar grote vervangingsopgave. Deze is meerjarig in de investeringsplanning weggezet en duurt tot en met 2025. We hebben inmiddels inzichtelijk dat de hierop volgende grotere vervangingsopgaven pas weer vanaf 2045 aan de orde komen. Dit gaat om de eerste voorzieningen die jaren terug in kunststof zijn vervangen. Overigens gaat het hierbij om schattingen van de vervangingsdata, want het een en ander is uiteraard mede afhankelijk van de staat van het gebruikte materiaal tegen die tijd. We kunnen stellen dat de huidig gebruikte materialen zeker de 40 en 50 jaar mee zullen gaan, dus het is niet denkbeeldig dat de werkelijk grotere en langdurige vervangingsopgave zich (veel) later voor zal doen dan per 2045.

Met de investeringen die voor de komende jaren gepland staan, blijft Marrekrite duurzaam investeren in haar recreatieve voorzieningen en in de (Friese) economie. De kapitaallasten die gemoeid zijn met deze vervangingsinvesteringen bekostigen we op dit moment volledig uit de deelnemersbijdragen.

Investerings in maatschappelijk nut 2022			Afschrijvingstermijn			
Damwanden			750.000			50 jaar
Steigers			500.000			40 jaar
Marboeien			-			10 jaar
Investeringskrediet			1.250.000			

Kapitaallasten	JR 2020	2021	2022	2023	2024	2025
MVA maatschappelijk	-54.501	-107.283	-132.027	-159.527	-187.027	-214.527
MVA economisch	-22.445	-17.193	-17.193	-11.301	-16.668	-9.512
TOTAAL	-76.946	-124.476	-149.220	-170.828	-203.695	-224.039

1.1.3 Liquiditeit

Met het huidige investeringsniveau konden we vorig jaar al zien dat het niet langer houdbaar is voor Marrekrite om de investeringen met eigen vermogen te bekostigen. Vanaf 2021 zal Marrekrite langjarige leningen moeten aantrekken. Tenslotte zorgt het voorstel tot afbouw van het eigen vermogen voor extra financiële druk.

We handhaven in onze meerjarenbegroting voor 2022-2025 het jaarlijks investeringsbudget van € 1,25 miljoen. Dit budget blijkt voor Marrekrite jaarlijks goed stuurbaar en uitvoerbaar te zijn. Binnen dit budget kijken we jaarlijks eerst waar de prioriteit het hoogst is. Die locaties pakken we als eerste aan. Deze praktische werkwijze voldoet al jaren uitstekend.

1.1.4 Begrotingsresultaat

TOTAAL MARREKRITE	JR 2020	2021	2022	2023	2024	2025
Baten	2.375.654	2.317.429	2.357.702	2.382.085	2.407.056	2.433.197
Lasten	-1.953.009	-2.129.040	-2.285.500	-2.341.558	-2.373.809	-2.422.115
Saldo (voor bestemming)	422.644	188.389	72.202	40.527	33.247	11.082

We lichten het begrotingsresultaat per programma toe.

1.2 Samenstelling bestuur & organisatie

Het Algemeen Bestuur (AB) bestaat op 1 januari 2021 uit de volgende leden:

Algemeen bestuur	
Deelnemers	Bestuursleden
Provincie Fryslân (voorzitter)	Mevrouw Fokkens
Gemeente Achtkarspelen	De heer De Haan
Gemeente Dantumadeel	De heer Agricola
Gemeente De Fryske Marren	De heer Veltman
Gemeente Harlingen	De heer Schoute
Gemeente Heerenveen	Mevrouw Rinkes
Gemeente Leeuwarden	De heer Wassink
Gemeente Noardeast-Fryslân	De heer Boerema
Gemeente Opsterland	De heer Jonkman
Gemeente Smallingerland	De heer van Beek
Gemeente Súdwest-Fryslân	De heer De Man
Gemeente Tytsjerksteradiel	Mevrouw Hoekstra
Gemeente Waadhoeke	Mevrouw De Pee
Gemeente Weststellingwerf	De heer Hoën

Het Dagelijks Bestuur (DB) bestaat per 1 januari 2021 uit de volgende leden:

Dagelijks bestuur	
Deelnemers	Bestuursleden
Provincie Fryslân (voorzitter)	Mevrouw Fokkens
Gemeente De Fryske Marren	De heer Veltman
Gemeente Noardeast-Fryslân	De heer Boerema
Gemeente Opsterland	De heer Jonkman
Gemeente Súdwest-Fryslân	De heer De Man
Gemeente Waadhoeke	Mevrouw De Pee

1.3 Leeswijzer

De opbouw van de begroting wordt in belangrijke mate voorgeschreven in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en ziet er als volgt uit:

- In Hoofdstuk 2 treft u de beleidsbegroting aan, bestaande uit de plannen voor het jaar 2022, onderverdeeld naar de programma's Bedrijfsvoering, Waterrecreatie, Landrecreatie, Baggeren, Ontwikkelingen en tot slot het programma Wimpels, Donaties & Vrijwilligers.
- Hoofdstuk 3 bestaat uit de paragrafen waar we in gaan op de bedrijfsvoering, de financiering, het weerstandstandsvermogen en het onderhoud van onze kapitaalgoederen.
- In de Financiële Begroting (Hoofdstuk 4) schetsen wij een beeld van onze financiële positie en geven wij met onze meerjarige investeringsplanning een financiële doorkijk naar de jaren 2023 – 2025. Hier vindt u ook de verplicht voorgeschreven bijlagen uit het BBV.

2

Beleidsbegroting

2.1 Programmaplan

2.1.1 Beleidskader

Recreatieschap Marrekrite onderhoudt en beheert ongeveer 33 kilometer aan vrije ligplaatsen in de Friese natuur (peildatum ultimo 2020), zorgt voor afvoer van recreatieafval en onderhoudt boeien en bakens in recreatievaarten. Tevens beheert en onderhoudt Marrekrite het fietsknooppuntnetwerk en het wandelknooppuntnetwerk en de toeristische opstappunten (TOP's). Het in kaart brengen en actueel houden van alle routes in Fryslân behoort ook tot het werk van Marrekrite. Hiernaast verricht Marrekrite namens - en voor - de deelnemers nog tal van andere taken, die we in dit verband niet allemaal benoemen.

Recreatieschap Marrekrite verricht op deze taakvelden werkzaamheden namens de provincie Fryslân en de Friese gemeenten met als doel een uniforme, toeristische recreatieve infrastructuur op water en land te bewerkstelligen. Daartoe werken we nauw samen met vele partijen zoals Merk Fryslân, Wetterskip, It Fryske Gea (IFG), Staatsbosbeheer (SBB) en vele anderen.

2.1.2 Programma's

De begroting van Marrekrite bestaat uit zes programma's:

1. Bedrijfsvoering
2. Waterrecreatie
3. Landrecreatie
4. Baggeren
5. Ontwikkelingen
6. Wimpels, Donaties & Vrijwilligers

2.2 Programma Bedrijfsvoering

Het achterliggende doel van het programma ‘Bedrijfsvoering’ is, dat we de primaire processen binnen de organisatie effectief ondersteunen en we goed samenwerken met – en namens – deelnemers en bestuur.

De kosten die betrekking hebben op de bedrijfsvoering zijn onder andere: personeelskosten, secretariaatskosten, kantoorkosten en communicatie.

Maar ook de aan- en verkoop van grond, de waterschapslasten en ruilverkavelingsrente verantwoorden we onder dit programma.

We rekenen de loon- en salariskosten van onze medewerkers toe aan de programma's en investeringen waar deze betrekking op hebben. Dit doen we middels een integraal uurtarief. Dit integrale uurtarief bevat ook de niet direct toe te rekenen loon- en salariskosten van de ondersteunende functies (de zogenaamde overhead). Het overheadpercentage hebben we voor 2022 en verder geactualiseerd en berekend op 20,83%. Zo komen we tot een zo juist mogelijke vervaardigingsprijs van onze dienstverlening en onze producten.

2.2.1 Wat willen we bereiken en wat gaan we doen?

Wij werken eraan de interne organisatie op orde te houden, zodat wij onze taken naar behoren kunnen uitvoeren, de deelnemers en het bestuur kunnen adviseren en hun belangen zo goed mogelijk kunnen behartigen.

2.2.2 Huisvesting

We hebben in de afgelopen jaren vele initiatieven ondernomen om te komen tot een nieuwe huisvesting van Marrekrite, tot voor kort zonder veel succes. Het pand aan de Emmakade en de losse loodsen die we huren zijn niet maximaal efficiënt in gebruik en beheer. We streven naar een locatie, meer centraal in Friesland en direct aan vaarwater gelegen, om onze werkzaamheden voor de deelnemers op een zo goed mogelijke manier te uit te voeren. We streven naar een sobere en doelmatige huisvesting voor al onze medewerkers, waar we als team bij elkaar zitten en van waaruit het te

bedienen gebied optimaal bereikbaar is. We verkennen momenteel nog een tweetal scenario's waarvan de verwachting is dat daar een definitieve keuze uit gemaakt kan worden. Met de keuze voor deze locatie houden we dan tevens rekening met de veranderende rol van Marrekrite na 2026.

Met de huisvesting zijn de nodige kosten gemoeid: we hebben in de begroting rekening gehouden met de exploitatielasten van de toekomstige huisvesting. Omdat op dit moment nog niet definitief duidelijk is welke locatie het betreft en of er sprake zal zijn van huur of eigendom hebben we alleen een inschatting van de exploitatielasten gemaakt: deze zijn mede afhankelijk van de locatie en de daar al aanwezige en bruikbare voorzieningen. Hiervoor verwachten we aan de deelnemers geen extra bijdrage te hoeven vragen, naast een eventuele goedkeuring van het investeringskrediet. Door het vervallen van de huurlasten enerzijds en door de te verwachten efficiencywinst in de uitvoering van de werkzaamheden, denken wij nagenoeg kostenneutraal uit te komen ten opzichte van de huidige situatie.

2.2.3 Wat mag het kosten?

Bedrijfsvoering	JR 2020	2021	2022	2023	2024	2025
Baten	738.688	700.000	2.154.824	2.183.920	2.213.599	2.243.871
Lasten	-822.937	-855.480	-954.480	-984.250	-966.250	-971.995
Saldo (voor bestemming)	-84.248	-155.480	1.200.344	1.199.670	1.247.349	1.271.876

In de bovenstaande tabel zijn de overheadkosten de meest bepalende factor: het betreft die kosten die geen directe relatie hebben met de dienstverlening van Marrekrite en die we niet op grond van de integrale kostprijs kunnen toerekenen aan onze producten. Door het proces van “insourcing” van taken

zien we de personeelslasten van Marrekrite iets groeien. Daar staat tegenover dat we de inhuur van derden en het uitbesteden van werk inmiddels tot een minimum kunnen beperken. Binnen onze begroting zijn dergelijke posten communicerende vaten.

Zoals aangegeven in de inleiding hebben wij inmiddels al vele jaren met dezelfde, niet-geïndexeerde begroting gewerkt. Per saldo hebben we dus met een steeds kleiner budget dan voorheen gewerkt, omdat we tot nu toe zowel de prijs- als de jaarlijkse loonstijgingen (cao en reguliere periodieken) binnen de beschikbare middelen opvingen. Met de indexatie per 2022 komt daaraan nu een eind, met name vanwege het inpassen in de huidige begroting van de structurele baggeropgave.

Marrekrite werkt in 2022 met 8,0 fte en heeft 9 eigen personeelsleden in dienst. Daarvan rekenen we 1,67 fte tot de overhead. Het overige personeel rekenen we toe aan de programma's Waterrecreatie en Landrecreatie.

De gemiddelde parttime-factor bedraagt 89%. Waar specifieke kennis noodzakelijk is, kopen we dit in op het moment dat dit doeltreffender en doelmatiger is voor onze bedrijfsvoering. Voor 2022 gaat het hier om externe financiële en juridische ondersteuning en externe ondersteuning van een projectleider.

2.3 Programma Waterrecreatie

Onder het programma Waterrecreatie vallen alle taken die betrekking hebben op het vernieuwen, vervangen en het beheer en onderhoud van de infrastructuur op en om het water. De taken variëren van (regie op) nieuwe investeringen en vervangingsinvesteringen, het uitvoeren van dagelijks onderhoud, recreatieafvalinzameling, groenbeheer tot werken aan uniforme brug- en sluisbediening.

2.3.1 Wat willen we bereiken en wat willen we gaan doen?

Dagelijks Onderhoud

De kosten die voortkomen uit kleinere reparaties die wij in eigen beheer uitvoeren of uitbesteden aan derden rekenen we tot de kosten van Dagelijks

Onderhoud (DO). Vanwege de grootschalige vervangingsinvesteringen in de afgelopen en komende jaren en door zeer duurzame steigers en damwanden te bouwen, kunnen wij het dagelijks onderhoud uitvoeren met een relatief beperkt budget en een minimale bezetting qua personeel en materieel.

Vervangingsinvesteringen

Per 2018 activeren wij de investeringen in de vervanging van aanlegvoorzieningen (investeringen met maatschappelijk nut). Het investeringsvolume voor 2022 bedraagt € 1,25 miljoen. De voortgang van deze opgave wordt in de voortgangsrapportage (september) en in de jaarstukken verantwoord.

Voor de volledigheid geven wij in het onderstaande een overzicht van de belangrijkste beleidskeuzes waaruit de jaarlijkse vervangingsopgave wordt gedestilleerd:

- a) Stevig blijven inzetten op onderzoek (tellingen, eigen observaties, provinciale monitoringscijfers) naar gebruik van voorzieningen (1) en op toekomst / trends watersport in Fryslân in algemene zin (2), zodat er een beeld ontstaat van de benodigde capaciteit.
- b) Met ligplaatsen zoveel mogelijk aansluiten op fiets- en wandelstructuren.
- c) Nieuwe plekken realiseren; elders dezelfde meters inleveren door inkorten daar waar dat verantwoord is, om zo te zorgen voor optimale spreiding in Fryslân.
- d) Zoveel mogelijk locaties behouden, maar afslanken per locatie.
- e) Waar mogelijk eigendom van percelen afstoten.
- f) Damwanden in principe behouden en vervangen door betonnen exemplaren.
- g) Steigers waar mogelijk vervangen door betonnen damwanden (in overleg met terreinbeheerders en rekening houdend met natuurdoelen).
- h) Aanmeergedrag beïnvloeden (aansluiten en dubbelen).

Groenbeheer

Eerder memoreerden we dat we door de insourcing van personeel verschuivingen krijgen tussen budgetten in de begroting. De kosten van het in dienst hebben van eigen personeel zijn structureel gestegen (Programma Bedrijfsvoering), terwijl de kosten van het programma Waterrecreatie dalen, omdat de inhuur van diensten door derden afneemt. Per 2021 hebben wij een SW-medewerker in (vaste) dienst genomen, die voorheen bij ons was gedetacheerd. De grootste post binnen het Groenbeheer in de huidige opzet is de inleen van 2 andere SW-medewerkers (maaiwerk).

Recreatieafval

De milieuboot kunnen we inmiddels ook in de wintermaanden inzetten als onderdeel van onze eigen allround onderhoudsploeg. Zo bezuinigen wij in de wintermaanden op de kosten die wij anders aan derden kwijt zouden zijn.

Daarnaast vallen de personele kosten voor het ophalen van het recreatieafval de komende jaren lager uit dan in de voorgaande jaren. Door routes slimmer te plannen, een extra auto aan te schaffen en aanpassingen te doen aan het schip is onze dienstverlening op dit vlak per 2021 een stuk minder kwetsbaar en tegelijk ook efficiënter geworden.

Adviescommissies en werkgroepen

In 2014 kwam vanuit de deelnemers de vraag of Marrekrite het taakveld ‘harmonisatie bedieningstijden bruggen en sluizen’ op zich kon nemen. Eerder lag deze taak ook al bij ons, echter tijdens de jaren dat het Friese Meren Project (FMP) actief was, werden zaken als deze in dat kader aan de orde gesteld en had de provincie per saldo de leiding. De werkgroep “Harmonisatie Brug- & Sluisbediening” is in januari 2016 van start gegaan en buigt zich over zaken als de jaarlijkse starttijden van de bediening, verkenningen rondom een nieuw bedieningsregime voor Fryslân, experimenten rondom afwijkende openingstijden, tellingen op bruggen. Marrekrite is voorzitter van dit overleg.

In 2016 is ook een tweede werkgroep opgestart: “Camperen, Kamperen & Handhaving”. In deze werkgroep hebben R&T-ambtenaren zitting, die de regio’s vertegenwoordigen: zij denken en werken mee aan voorstellen, die eraan bijdragen dat we zaken rondom de betreffende domeinen (camperen, kamperen, handhaven) goed en uniform voor onze gehele provincie kunnen regelen.

2.3.2 Wat mag het kosten?

Water-recreatie	JR 2020	2021	2022	2023	2024	2025
Baten	1.092.938	1.107.324	42.878	43.165	43.457	44.326
Lasten	-761.792	-813.254	-731.020	-747.728	-788.247	-820.782
Saldo (voor bestemming)	331.146	294.070	-688.142	-704.563	-744.790	-776.456

2.4 Programma Landrecreatie

Binnen dit programma valt het beheren en onderhouden van het fietsknooppuntennetwerk, het wandelknooppuntnetwerk en andere routestructuren; het initiëren en faciliteren van nieuwe ontwikkelingen ten aanzien van de infrastructuur voor de landrecreatie en het coördineren van nieuwe en bestaande netwerken in Fryslân.

In 2012 heeft het algemeen bestuur besloten dat de Marrekrite haar taken zou moeten verbreden met het onderhoud en het beheer van de knooppuntnetwerken. De (onderhouds)kosten van deze netwerken vallen inmiddels onder de algemene bijdrageregeling. Daar waar incidenteel grotere investeringen noodzakelijk zijn, maken we vooraf afspraken met de deelnemers.

2.4.1 Wat willen we bereiken en wat willen we gaan doen?

We voeren het onderhoud elk jaar in één uitgebreide voorjaarsronde uit op beide netwerken (fietsen en wandelen). Incidentele meldingen, waaronder schades, verhelpen we jaarrond. Inmiddels is gebleken dat het aantal schademeldingen niet groter is geworden, nu er maar één onderhoudsronde plaatsvindt. Deze opzet werkt dus goed en is efficiënter dan de eerdere opzet.

2.4.2 Wat gaat het kosten?

Land-recreatie	JR 2020	2021	2022	2023	2024	2025
Baten	214.288	189.232	-	-	-	-
Lasten	-264.532	-296.889	-281.000	-284.580	-288.192	-291.835
Saldo (voor bestemming)	-50.243	-107.657	-281.000	-284.580	-288.192	-291.835

2.5 Programma Baggeren

We hebben een Bestemmingsreserve Baggeren (BB) opgebouwd, die we – zolang we niet definitief zicht hadden op de meerjarige baggerverplichtingen – behandelden als ware het een voorziening. Nu we grosso modo weten welke meerjarige baggeropgave we hebben, hebben we de exploitatielasten voor deze baggeropgave van € 0,3 miljoen structureel in onze begroting verwerkt. We hebben met het concept baggerplan een eerste aanzet gegeven voor het prioritair baggeren van onze meest populaire (“top 12”) voorzieningen en kiezen voor maatwerk en aansluiting bij de verwachtingen van de watersport. Dat heeft geleid tot een betaalbare en in onze ogen realistische opgave. De definitieve uitwerking volgt na de 0-metingen die we in de loop van 2021 uitvoeren.

In de realisatie van onze ambities blijven we mede afhankelijk van de andere waterbeheerders (provincie, gemeenten, waterschap). Hoewel we projectmatig praktische combinaties kunnen blijven maken met de vervangingsinvesteringen van onze aanlegvoorzieningen, streven we naar maximale kosteneffectiviteit. Liever pakken we de zaak integraal aan en liften we mee met de baggercycli van de provincie (en andere partijen), zodat we hele vaarwegen in één keer kunnen aanpakken. Met de huidige ruimte in de begroting kunnen we dat.

Overigens maakt de baggerbijdrage per 2022 integraal onderdeel uit van de bijdrageregeling. Die is – ook in de nieuwe regeling- nog steeds gebaseerd op de oorspronkelijke kengetallen per deelnemer.

2.5.1 Wat willen we bereiken en wat willen we gaan doen?

“Het op diepte brengen/houden van ligplaatsen” is het exclusieve bestedingsdoel voor de bijdragen van de deelnemers in het kader van het Programma Baggeren. In de praktijk betekent dit het baggeren tot 4 meter vóór de aanlegplaats en over de hele lengte van die aanlegplaats.

2.5.2 Wat gaat het kosten?

Baggeren	JR 2020	2021	2022	2023	2024	2025
Baten	144.417	144.417	-	-	-	-
Lasten	-92.789	-144.417	-300.000	-306.000	-312.120	-318.362
Saldo (voor bestemming)	51.628	-	-300.000	-306.000	-312.120	-318.362

2.6 Programma Ontwikkelingen

Onder dit programma kunnen allerlei nieuwe ontwikkelingen in gang worden gezet rondom voorzieningen van Marrekrite en/of de infrastructuur voor de water- en landrecreatie. Jaarlijks leggen we relevante projectvoorstellen ter goedkeuring aan het bestuur voor, die we na instemming bekostigen uit het Programma Ontwikkelingen.

Door middel van dergelijke “projecten ter ontwikkeling” innoveert en verduurzaamt Marrekrite en dragen we bij aan het aantrekkelijker maken van Fryslân als dé provincie voor water- en/of landrecreatie. Dit alles in lijn met onze statutaire doelstelling: *het verbeteren van het leefklimaat van de inwoners en de bevordering van het toerisme.*

2.6.1 Wat willen we bereiken en wat willen we gaan doen?

We hanteren jaarlijks nader in te vullen budgetten voor “ontwikkelingen/innovaties” op de domeinen water en land. Indien nodig kan het bestuur beslissen extra geld uit de Bestemmingsreserve Innovatie en Ontwikkeling Recreatie (BIOR) in te zetten voor bijvoorbeeld het aanleggen van nieuwe ligplaatsen of voor andere projecten die zich tijdens het jaar aandienen. Wat de werkelijke onttrekking aan de BIOR zal zijn, is door de aard van de reserve moeilijk ver vooruit te ramen.

2.6.2 Wat gaat het kosten?

Ontwikkelingen	JR 2020	2021	2022	2023	2024	2025
Baten	5.125	11.456	-	-	-	-
Lasten	-	-7.000	-7.000	-7.000	-7.000	-7.140
Saldo (voor bestemming)	5.125	4.456	-7.000	-7.000	-7.000	-7.140

2.7 Programma Wimpels, donateurs en vrijwilligers

Binnen dit programma komen alle inkomsten en uitgaven samen die te maken hebben met de wimpelverkoop, de vrijwilligers en de donateurs die de Marrekrite extra ondersteunen.

2.7.1 Wat willen we bereiken en wat willen we gaan doen?

Wimpels

Watersporters dragen bij aan het in stand houden van de Marrekritevoorzieningen door het vrijwillig kopen van de bekende Marrekrite-wimpel. Conform het besluit van het bestuur handhaven we de verkoopprijzen van de wimpels op het niveau van 2020 (en de jaren hiervoor). Dit betekent dat de standaardwimpel (“de kleine”) een verkoopprijs houdt van € 15. De middelgrote wimpel kost € 20 en de grote wimpel kost € 25.

Vrijwilligers

We hebben een stabiele, positieve groep vrijwilligers (circa 25 mensen) die ons op goede wijze aanvult in onze werkzaamheden, met name op het vlak van de *wimpelverkoop* en het *toezicht houden*. Hoewel we af en toe een nieuwe vrijwilliger mogen verwelkomen, zien we per saldo dat het aantal

actieve vrijwilligers elke jaar iets verder terugloopt, bijvoorbeeld als gevolg van leeftijd of gezondheid. Het is daarom duidelijk dat ook Marrekrite in de toekomst rekening zal moeten houden met een verdere afname van het aantal actieve vrijwilligers. Al jaren anticiperen wij hierop door onze webshop verder te professionaliseren om zo onze online verkoop te verhogen. Dit heeft het afgelopen jaar al de nodige vruchten afgeworpen. We verwachten in 2022 door middel van gerichte acties de volgende stap te hebben gemaakt met de “digitalisering” van ons klantenbestand, zodat we ook voor de toekomst de watersporters goed kunnen bereiken en de logistiek rond de wimpels eenvoudiger wordt.

Wat de inspecties betreft, ook hier worden we steeds onafhankelijker van de inzet van personeel en vrijwilligers. Door goede keuzes te maken qua toepassing van materiaal en qua bouw en constructie krijgen we de kwaliteit van onze voorzieningen steeds beter onder controle.

Donateurs

We zien dat ons donateursbestand als gevolg van de professionalisering van de webshop uitbreidt. Onze ruim 450 donateurs dragen net even iets meer bij aan het in stand houden van onze voorzieningen, dan mensen die puur en alleen de wimpel kopen. Door € 25 (of meer) te betalen ontvangen onze donateurs behalve de wimpel, tevens onze Nieuwsbrief.

2.7.2 Wat gaat het kosten?

Wimpels e.d.	JR 2020	2021	2022	2023	2024	2025
Baten	180.197	165.000	160.000	155.000	150.000	145.000
Lasten	-10.960	-12.000	-12.000	-12.000	-12.000	-12.000
Saldo (voor bestemming)	169.237	153.000	148.000	143.000	138.000	133.000

3

Paragrafen

3.1 Lokale heffingen

Hoewel een verplichte paragraaf op grond van het BBV, kent Recreatieschap Marrekrite geen Lokale Heffingen.

3.2 Weerstandsvermogen en risicomanagement

Het weerstandsvermogen is het vermogen om de financiële risico's van de GR Marrekrite te kunnen opvangen, zonder dat dit directe gevolgen heeft voor de lopende bedrijfsvoering. Om te kunnen bepalen of het weerstandsvermogen van Marrekrite per 31 december 2022 toereikend is, beoordelen we welke risico's het schap loopt en wat de mogelijke (financiële) impact van deze risico's is.

	JR 2020				begroting 2021			begroting 2022		
	Begin	Resultaat	Eind		Begin	Resultaat	Eind	Begin	Resultaat	Eind
Algemene Reserve (AR)	3.203.078	-	3.203.078		3.203.078	-	3.203.078	3.203.078	796.659	3.999.737
Bestemmingsreserve Baggeren (BB)	1.346.659		1.346.659		1.346.659	-	1.346.659	1.346.659	-1.046.659	300.000
Bestemmingsreserve Innovatie en Ontwikkeling Recreatie (BIOR)	190.138		190.138		190.138	-	190.138	190.138	-	190.138
SUBTOTAAL MUTATIES RESERVES	4.739.875	-	4.739.875		4.739.875	-	4.739.875	5.176.021	-250.000	4.489.875
RESULTAAT NA BESTEMMING		422.644				188.389			322.202	

Algemene Reserve

De algemene reserve dient ter dekking van de onvoorziene uitgaven. Het grootste risico voor Marrekrite is dat we – als gevolg van ziekte, vertrek of uitval – extra of duurder personeel moeten aantrekken om de continuïteit van de bedrijfsvoering te kunnen blijven garanderen. In dergelijke gevallen moeten we teruggevallen op interim-personeel of op uitzendkrachten die, in directe kosten gerekend, duurder zijn dan eigen mensen. De kans dat dit risico zich voordoet is reëel. Daarom houden we voorzichtigheidshalve voor dit risico een bedrag aan ter grootte van 50% van de jaarlijkse personeelskosten. In 2022 bedragen de begrote personeelskosten circa € 570.000, wat in een benodigde weerstandscapaciteit resulteert van € 285.000. De algemene reserve zit daar ruimschoots boven en wel zo ver dat we het verstandig achten onze eigen vermogenspositie de komende jaren af te bouwen. Een eerste stap zetten we met deze begroting door de komende vier jaar een bedrag van 0,25 miljoen van dit vermogen bij resultaatsbestemming terug te geven aan de deelnemers, naar rato van de deelnemersbijdrage. Naast deze afbouw vindt er geen verdere opbouw van vermogen plaats. Eventuele rekeningresultaten keren we tevens aan de deelnemers uit bij resultaatsbestemming.

Om bij de resultaatsbestemming de komende vier jaren de algemene reserve af te bouwen tot een meer realistische waarde, in overeenstemming met de aard van de werkzaamheden van Marrekrite en de risico's die we daarbij lopen, moeten we aanvullende financiering aantrekken in de vorm van langlopende leningen. Gezien het huidige renteklimaat is nu het moment deze leningen aan te trekken en vermogen af te bouwen. We stellen voor om per 2026 te kijken in hoeverre en in welke mate verdere afbouw van vermogen op een verantwoorde wijze kan plaatsvinden. Dat is ook het moment om opnieuw naar de deelnemersbijdrageregeling te kijken.

Eventuele materiële risico's in de vaste organisatiekosten schatten we als zeer beperkt in, omdat hier in belangrijke mate sprake is van flexibiliteit, dan wel van dekking via verplichte verzekeringen. Op het moment dat Marrekrite nieuwe huisvesting heeft, is de mate waarin deze huisvesting reeds adequaat en duurzaam is bepalend voor de risico's die Marrekrite loopt, alsmede of er sprake is van huur of eigendom.

Bestemmingsreserves

Met deze begroting stellen we voor om één bestemmingsreserve fors te verlagen, namelijk de reserve Baggeren. Nu we de exploitatielasten structureel in onze begroting hebben opgenomen kan deze reserve worden verlaagd tot € 0,3 miljoen. Het restant voegen we in eerste instantie toe aan onze algemene reserve.

Sinds we onze vervangingsinvesteringen op grond van BBV activeren neemt de druk op onze liquide middelen fors toe. Dit resulteert er in dat we per 2022 bij een vervangingsinvesteringsopgave van jaarlijks € 1,25 miljoen toch langlopende leningen zullen moeten aantrekken. De lasten van deze leningen kunnen we voldoen uit de jaarlijks aan ons beschikbaar gestelde middelen.

Aanwezige stille reserves

Naast bovenstaande reserves beschikt Marrekrite ook over meerdere water- en grondkavels. In het verre verleden zijn deze veelal “om niet” verkregen en niet op de balans gewaardeerd. Het BBV staat herwaardering van deze bezittingen niet toe. Als gevolg van allerlei heroverwegingen kan het bestuur besluiten om kavels te verkopen aan boeren, natuurorganisaties of andere belangstellenden. De omvang van de stille reserves op dergelijke kavels is op de balansdatum niet bepaald.

Financiële kengetallen

Meerjaren- begroting 2022-2025	Jaar- rekening	Meerjarenbegroting				
		2020	2021	2022	2023	2024
<i>Kengetallen</i>						
Netto schuldquote	-52%	-38%	82%	134%	195%	256%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-52%	-38%	82%	134%	195%	256%
Solvabiliteitsratio	88%	75%	60%	49%	42%	36%
Structurele exploitatieruimte	22%	-3%	2%	2%	2%	1%
Grondexploitatie	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
Belastingcapaciteit	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt

Netto schuldquote

Een negatieve schuldquote geeft aan dat per saldo sprake is van een overschot aan (liquide) middelen. Dit past bij de wens van het algemeen bestuur om werkzaamheden in relatie tot de aanlegvoorzieningen, de fiets- en wandelknooppunten, alsmede baggerwerkzaamheden vanouds puur uit de eigen middelen te dekken en hiervoor geen vreemd vermogen aan te trekken. Na vele decennia moeten we per 2021 afscheid nemen van dit regime omdat Marrekrite bij een gelijkblijvend investeringsniveau geen andere optie heeft dan lang vreemd vermogen aan te trekken. De hiermee gemoeide rentelasten zijn nihil of mogelijk nagenoeg nihil en daarmee prima in de begroting in te passen.

Solvabiliteitsratio

Naarmate het solvabiliteitspercentage hoger is, is een onderneming (of gemeenschappelijke regeling) beter in staat om aan de verplichtingen op

lange termijn te voldoen. De solvabiliteit van Marrekrite is, mede ook gelet op de beperkte organisatieomvang, zeer goed te noemen en blijft ook naar de toekomst toe relatief (zeer) goed. Wel is er duidelijk sprake van een dalende solvabiliteitspositie als gevolg van de toename van vreemd vermogen en de afbouw van eigen vermogen.

Structurele exploitatieruimte

De structurele exploitatieruimte geeft aan hoeveel structurele vrije ruimte er binnen de jaarrekening is. Een hoog percentage geeft aan dat de organisatie beschikt over een positief resultaat op haar structurele activiteiten. We hebben in de komende vierjarige periode een beperkte structurele ruimte in onze begroting, in relatie tot eerdere jaren. Deze beperktere ruimte geeft ons evenwel voldoende flexibiliteit om de werkzaamheden die uitgevoerd moeten worden, te kunnen uitvoeren. De gedachte daarbij is dat het begrote overschot op de exploitatie bij resultaatsbestemming terugvloeit naar de deelnemers. Daar zullen we ook strikt op sturen.

3.3 Financiering

Marrekrite kent sinds 2021 een paragraaf Financiering. Marrekrite blijft ten aanzien van beide normen ruimschoots binnen de toepasselijke maxima.

Berekening renterisiconorm		2021	2022	2023	2024	2025
Grondslag: omvang oorspronkelijke begroting		2.129.040	2.285.500	2.341.558	2.373.809	2.422.115
Renterisiconorm (20% van grondslag)	20%	425.808	457.100	468.312	474.762	484.423
Renteherzieningen		-	-	-	-	-
Aflossingen		-	50.000	100.000	150.000	191.667
Renterisicobedrag		-	50.000	100.000	150.000	191.667
In % begroting		0,00%	2,19%	4,27%	6,32%	7,91%
Ruimte (+) / overschrijding (-)		425.808	407.100	368.312	324.762	292.756

Berekening kasgeldlimiet		2021	2022	2023	2024	2025
Vlottende korte schuld	A	80.000	60.000	40.000	20.000	-
Vlottende Middelen	B	486.984	568.162	620.783	400.905	136.860
Netto vlottende schuld	C=A-B	-406.984	-508.162	-580.783	-380.905	-136.860
Kasgeldlimiet	D	172.026	174.609	176.791	178.103	198.613
Ruimte onder de kasgeldlimiet	D-C	579.010	682.771	757.574	559.007	335.473
Begrotingstotaal		2.097.877	2.129.377	2.155.985	2.171.985	2.422.115
Kasgeldlimiet	8,20%	172.026	174.609	176.791	178.103	198.613

We hebben hieronder op een rij gezet welke langlopende leningen we verwachten te moeten aantrekken vanaf 2022.

Aan te trekken financiering	soort	omvang	duur	start	eind
Langlopende lening O/G	lin	1.500.000	30	2022	2052
Langlopende lening O/G	lin	1.500.000	30	2023	2053
Langlopende lening O/G	lin	1.250.000	30	2024	2054
Langlopende lening O/G	lin	1.250.000	30	2025	2055

3.4 Onderhoud Kapitaalgoederen

Aanlegvoorzieningen

Wanneer al onze aanlegplaatsen in Fryslân achter elkaar zouden worden gelegd, blijkt dat we ongeveer 34 km aanlegvoorziening in beheer hebben op de mooiste plekken in het buitengebied van de provincie. Daarnaast hebben we per 2020 in totaal 100 MarBoeien op het water liggen.

Containers

Onze circa 120 containers (recreatie-afval) blijven 's winters in het veld staan. Ze worden jaarlijks gecontroleerd en - indien nodig - gerepareerd door de schipper van de milieuboot. Daarmee bewaken we de kwaliteit en verlengen we de levensduur. Het overgrote deel van de containers is inmiddels zo oud, dat zij volledig zijn afgeschreven. Als repareren niet langer mogelijk of rendabel is, schaffen we op gezette tijden ook wat nieuwe exemplaren aan.

Werkship (MK1)

Onze eerste echte werkboot is halverwege 2013 aanschaf en wordt gedurende 15 jaar afgeschreven (tot 2028). Het schip ligt in een jachthaven in Sneek vanwege de centrale locatie. Aanvankelijk besteedden we het technisch onderhoud uit, maar nu we beschikken over meerdere technisch goed onderlegde medewerkers, doen wij het meeste onderhoud aan onze

schepen zelf. De grotere technische klussen, zoals het reviseren van motoren, besteden wij wel uit, hoewel wij ook hierbij regelmatig zelf handen spandiensten leveren. Wij zijn er trots op dat we een behoorlijke vloot schepen op het water hebben liggen, tegen relatief lage kosten.

Milieuboot (MK2)

De milieuboot (containerboot) is eind 2013 aanschaf om het recreatie-afval met ingang van 2014 in eigen beheer te kunnen inzamelen. Voor die tijd werd deze taak vanuit Boarnsterhim uitgevoerd. De verwerking van het afval is en blijft een taak van Omrin. De schipper doet het dagelijks onderhoud aan het schip zelf, waar nodig bijgestaan door twee andere technisch onderlegde collega's. In 2014 is een bijboot met motor en trailer aangeschaft om op moeilijk bereikbare locaties afval op te kunnen halen. Overigens staan alleen vervoermiddelen met een oorspronkelijke aanschafwaarde van € 25.000 of meer op de balans.

Duwponton

De werkponon is 6 x 4 meter groot. Het ponton is aangekocht om klein onderhoudswerk te kunnen doen en om schapen mee te vervoeren, al gebeurt dit laatste al een paar jaar niet meer.

Installatie YOSS

Vanuit het project Húskes voorzien we in de vuilwatervoorzieningen voor boten die door de provincie varen. Momenteel liggen er 3 Húskes op het Friese water en in het seizoen 2021 wordt de pilot met deze voorzieningen afgerond en geëvalueerd.

In eerdere jaren heeft Marrekrite samen met de provincie en de gemeenten ook al op andere wijzen aandacht besteed aan het onderwerp "vuilwater lozen". Gedurende de seizoenen 2014 tot en met 2018 hebben we gevaren met de Vuilwaterboot. Het schip waarmee werd gevaren was eigendom van de provincie. De mobiele Yoss- vuilwaterpompinstallatie, die op het schip geplaatst werd tijdens de maanden dat er door Marrekrite werd gevaren, is door ons destijds tweedehands aangeschaft en staat na afloop van het project Vuilwaterboot gereed om opnieuw te worden herbestemd.

Borden netwerken en TOP's

De informatiepanelen en borden van de knooppuntennetwerken blijven formeel in eigendom van de gemeenten. Ook de vervangingskosten worden door de gemeenten betaald. In totaal is in Fryslân ruim 2800 km fietspad van knooppuntbebording voorzien (840 knooppunten). Op het gebied van wandelen geldt dat ruim 3800 km aan paden is voorzien van knooppunten (2000 knooppunten). Daarnaast hebben we inmiddels in samenwerking met de gemeenten 5 toeristische overstappunten (TOPs) geplaatst, een aantal dat in de komende periode sterk zal toenemen.

Kantoorinventaris

De kantoorinventaris is op dit moment volledig afgeschreven. Aanschaffingen kleiner dan € 25.000 komen rechtstreeks ten laste van de exploitatie.

De verwachting is dat we bij ingebruikname van de nieuwe huisvesting ook nieuw inventaris in gebruik zullen nemen, voor zover noodzakelijk uiteraard.

3.5 Verbonden partijen

Bij Marrekrite is geen sprake van Verbonden Partijen.

3.6 Bedrijfsvoering

Hieronder een overzicht van de vaste medewerkers in dienst bij Recreatieschap Marrekrite, per 1 januari 2021.

Personeel	
Functie	Fte
directeur	0,89
officemanager	0,67
coördinator waterrecreatie	0,89
coördinator landrecreatie	0,67
projectadviseur landrecreatie	1,00
medewerker watersport	0,78
medewerker milieuboot	1,00
medewerker groenonderhoud	1,00
medewerker groenonderhoud	1,00
vacature	0,11
Totaal fte	8,00

WNT-verantwoording

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op Recreatieschap Marrekrite van toepassing zijnde regelgeving: het algemene WNT-maximum. De honorering van de directeur van Marrekrite valt ruim binnen het bezoldigingsmaximum.

Overhead

Het overheadpercentage voor 2022 hebben we berekend op 20,83% en is gebaseerd op 1,67 fte personeel dat overheadtaken uitvoert (waarvan 0,11 vacatureruimte). De overhead rekenen we als een opslag op het integrale uurtarief dat we als directe kosten in rekening brengen bij de respectievelijke programma's.

Kostendeekkende tarieven

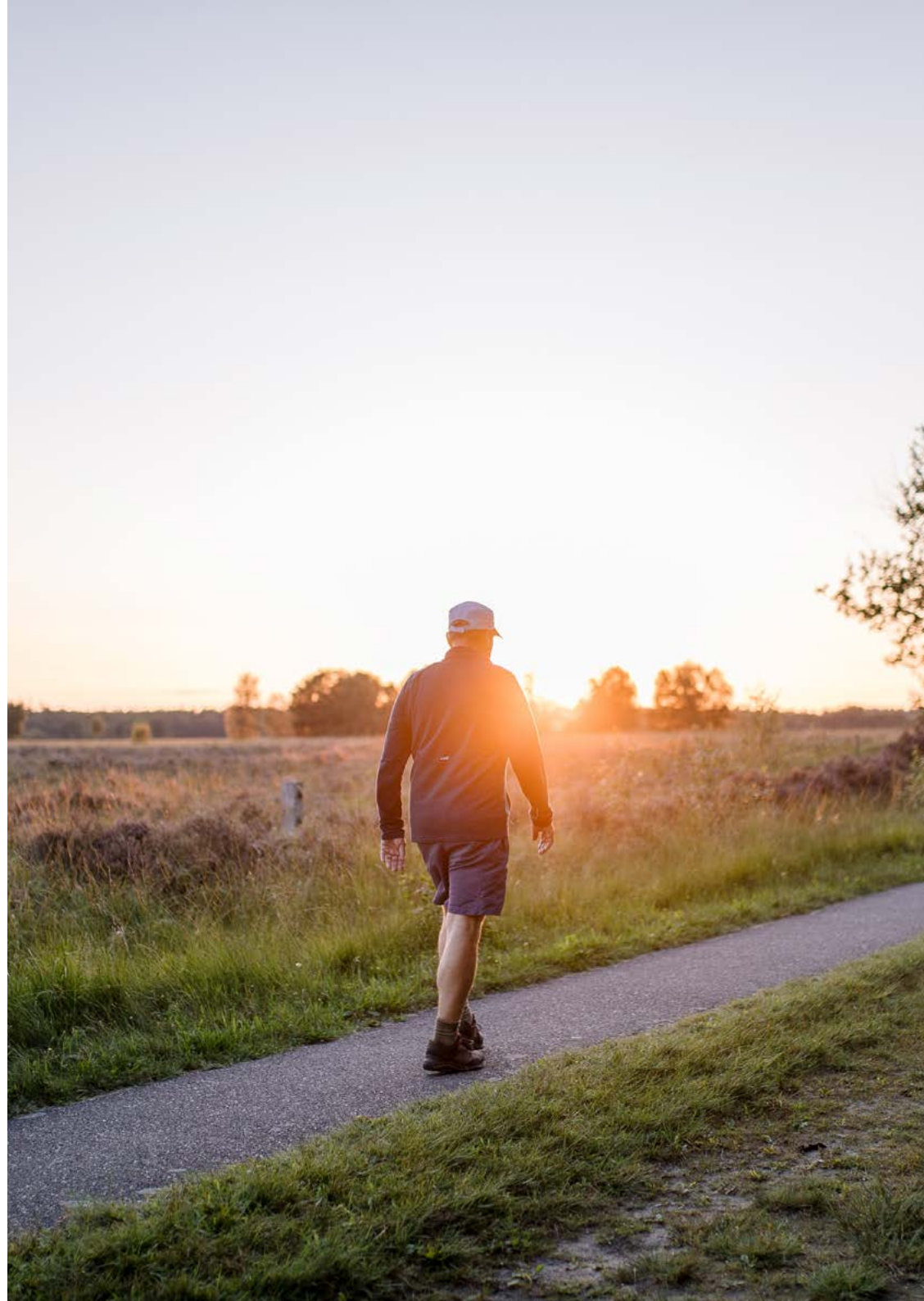
De integrale uurtarieven van onze medewerkers zijn gebaseerd op 1400 werkbare uren per jaar en zijn tenminste kostendeekkend. Omdat deze tarieven naar personen te herleiden zijn, vormen deze geen onderdeel van deze begroting.

3.7 Grondbeleid

Marrekrite heeft circa 170 percelen land in eigendom waarop voorzieningen zijn gerealiseerd. Ook is er een enkel perceel waarop geen aanlegvoorziening is gerealiseerd. Er zijn locaties die zich bevinden in provinciaal of gemeentelijk vaarwater of op terreinen van natuurorganisaties.

Grondbezit is geen doel op zich, maar een middel om ligplaatsen te realiseren. Wanneer we kansen zien om percelen te verkopen (lieft met behoud van het recht er een aanleglocatie te realiseren) dan werken we daaraan mee. Hetzelfde geldt voor percelen die we niet (volledig) gebruiken. Incidenteel kunnen we percelen - of delen daarvan - verkopen. Het algemeen bestuur moet altijd instemmen met een eventuele verkoop.

Veel percelen land hebben geen (financiële) waarde, omdat deze geen nut hebben voor een andere bestemming. Boeren hebben er bijvoorbeeld vaak geen belang bij, wanneer het buitendijks land betreft. Verkoop voor commercieel gebruik is daardoor veelal niet mogelijk. Toch is het goed om zorgvuldig naar deze materie te blijven kijken. Bij eigendom liggen de risico's en de onderhoudsplicht wel bij Marrekrite. Dat betekent dat we kosten moeten maken, zonder dat hier echte voordelen tegenover staan. Bezit is voor ons geen doel op zich. Het borgen van recreatief medegebruik is voor Marrekrite in principe voldoende.

4

Financiële begroting

4.1 Overzicht van baten en lasten

Hieronder een overzicht van de baten en lasten voor 2021 tot en met 2024.
In de tabel wordt ook helder wat de stand en het verloop van de reserves is.

		JR 2020			2021			2022		
		Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
1	Bedrijfsvoering	738.688	-822.937	-84.248	700.000	-855.480	-155.480	2.154.824	-954.480	1.200.344
2	Waterrecreatie	1.092.938	-761.792	331.146	1.107.324	-813.254	294.070	42.878	-731.020	-688.142
3	Landrecreatie	214.288	-264.532	-50.243	189.232	-296.889	-107.657	-	-281.000	-281.000
4	Baggeren	144.417	-92.789	51.628	144.417	-144.417	-	-	-300.000	-300.000
5	Ontwikkelingen	5.125	-	5.125	11.456	-7.000	4.456	-	-7.000	-7.000
6	Wimpels, donateurs en vrijwilligers	180.197	-10.960	169.237	165.000	-12.000	153.000	160.000	-12.000	148.000
Subtotaal programma's		2.375.654	-1.953.009	422.644	2.317.429	-2.129.040	188.389	2.357.702	-2.285.500	72.202

		JR 2020			2021			2022		
		Begin	Mutatie	Eind	Begin	Mutatie	Eind	Begin	Mutatie	Eind
A	Algemene Reserve (AR)	2.599.723	603.355	3.203.078	3.203.078	-	3.203.078	3.203.078	-	3.203.078
B	Bestemmingsreserve Baggeren (BB)	1.346.659	-	1.346.659	1.346.659	-	1.346.659	1.346.659	-	1.346.659
C	Bestemmingsreserve Innovatie en Ontwikkeling Recreatie (BIOR)	190.138	-	190.138	190.138	-	190.138	190.138	-	190.138
Subtotaal mutaties reserves		4.136.520	603.355	4.739.875	4.739.875	-	4.739.875	4.739.875	-	4.739.875
Resultaat na bestemming				422.644			188.389			72.202

		2023			2024			2025		
		Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
1	Bedrijfsvoering	2.183.920	-984.250	1.199.670	2.213.599	-966.250	1.247.349	2.243.871	-971.995	1.271.876
2	Waterrecreatie	43.165	-747.728	-704.563	43.457	-788.247	-744.790	44.326	-820.782	-776.456
3	Landrecreatie	-	-284.580	-284.580	-	-288.192	-288.192	-	-291.835	-291.835
4	Baggeren	-	-306.000	-306.000	-	-312.120	-312.120	-	-318.362	-318.362
5	Ontwikkelingen	-	-7.000	-7.000	-	-7.000	-7.000	-	-7.140	-7.140
6	Wimpels, donateurs en vrijwilligers	155.000	-12.000	143.000	150.000	-12.000	138.000	145.000	-12.000	133.000
Subtotaal programma's		2.382.085	-2.341.558	40.527	2.407.056	-2.373.809	33.247	2.433.197	-2.422.115	11.082

		2023			2024			2025		
		Begin	Mutatie	Eind	Begin	Mutatie	Eind	Begin	Mutatie	Eind
A	Algemene Reserve (AR)	3.203.078	40.527	3.243.605	3.243.605	33.247	3.276.852	3.276.852	11.082	3.287.934
B	Bestemmingsreserve Baggeren (BB)	1.346.659	-	1.346.659	1.346.659	-	1.346.659	1.346.659	-	1.346.659
C	Bestemmingsreserve Innovatie en Ontwikkeling Recreatie (BIOR)	190.138	-	190.138	190.138	-	190.138	190.138	-	190.138
Subtotaal mutaties reserves		4.739.875	40.527	4.780.402	4.780.402	33.247	4.813.649	4.813.649	11.082	4.824.731
Resultaat na bestemming				40.527			33.247			11.082

4.1.1 Toelichting op het overzicht van baten en lasten

We kunnen u met deze meerjarenbegroting een structureel sluitende begroting aanbieden. We blijven voor alle jaren in het meerjarenbeeld aan de goede kant van de streep.

Hieronder volgt een korte analyse van de verschillen per programma (2021-2022).

Programma Bedrijfsvoering (+99k lasten // +1.455k baten)

Hoewel de personeelskosten stijgen, onder andere als gevolg van de toename van het aantal fte's in vaste dienst en als gevolg van beperkte indexatie (1,7%), zien we de voornaamste kostenstijging als gevolg van de (lagere) toerekening van de overheadkosten aan de programma's Water- en Landrecreatie. We kunnen inmiddels - op grond van de geraamde loonkosten en de toe te rekenen overheadkosten als gevolg van het geactualiseerde berekende overheadpercentage (20,83%) - de kosten specifiek toerekenen aan de programma's waar die bij horen. Op rekeningbasis zal een aanvullend deel van deze loonkosten aan de investeringen toe te rekenen zijn. Uit voorzichtigheid doen we dat niet op begrotingsbasis, maar op basis van werkelijke gerealiseerde uren.

Ten aanzien van de baten uit deelnemersbijdragen hebben we zoals gezegd een stijging per 2022 aangehouden van 2%. Daarbij is er nog maar sprake van één totaalbijdrage per deelnemer. We vragen voor de komende 5-jarige periode deze bijdrageregeling vast te stellen. In 2026 is er dan een nieuw afwegingsmoment. De volledige baten uit deelnemersbijdragen zijn opgenomen onder het programma Bedrijfsvoering.

Programma Waterrecreatie (-82k lasten // -1.064k baten)

Zoals onder programma Bedrijfsvoering aangegeven rekenen we minder lasten toe aan het programma Waterrecreatie, ondanks de toename van fte's op water. We hebben daarnaast hogere kapitaallasten als gevolg van de investeringen in damwanden en steigers. Deze meerkosten worden gecompenseerd door het afbouwen van het onderhoudscontract met de

provincie. Voortaan pakken onze eigen medewerkers de eerder aan de provincie uitbestede werkzaamheden op.

Zoals aangegeven heeft Marrekrite een extra personeelslid in dienst genomen die toegerekend wordt aan Waterrecreatie. Tegenover deze extra personeelslasten staan lagere inhuurlasten SW-personeel. De baten staan in 2022 opgenomen onder het programma Bedrijfsvoering.

Programma Landrecreatie (-16k lasten // -189k baten)

Zoals onder programma Bedrijfsvoering aangegeven rekenen we minder lasten toe aan het programma Landrecreatie. De baten staan in 2022 opgenomen onder programma Bedrijfsvoering.

Programma Baggeren (+156k lasten // -144k baten)

De lasten nemen toe als gevolg van het concept-baggerplan tot een bedrag van € 0,3 miljoen. Dit is ruim een verdubbeling van de begrotingslast in 2021.

Programma Wimpels (geen verschil lasten // -5k baten)

De overige baten lopen in de meerjarenbegroting nog terug: we zagen de afgelopen jaren een gestage daling van de wimpelverkoppen. In 2020 was er sprake van een veel hogere omzet van de wimpelverkoppen, vrijwillige bijdragen en donateursbijdragen. Op dit moment is nog niet duidelijk of dit incidenteel is of dat dit een trendbreuk betreft. We hebben onze baten hier op dit moment daarom niet op aangepast.

Hieronder volgt een korte analyse van de verschillen per programma (2022 en meerjarenbegroting).

Programma Bedrijfsvoering

Hoewel de personeelskosten eveneens beperkt stijgen in de meerjarenbegroting, zien we per saldo de grootste kostenstijging binnen het programma Bedrijfsvoering als gevolg van de gewijzigde huisvestingskosten en bijbehorende kosten als gevolg van nieuwbouw/verbouw op de nieuwe locatie. Deze kosten rekenen we per 2023 volledig toe aan het programma Bedrijfsvoering, terwijl die in het verleden ook deels werden toegerekend aan het programma Waterrecreatie. Op het moment dat we de nieuwe locatie

in gebruik hebben (of definitief de indeling/realisatie kennen) kunnen we op basis van kengetallen een juiste doorbelasting bepalen aan de verschillende programma's. Daarnaast vervallen per 2023 de leasekosten. Waar nodig indexeren wij onze lasten met 2%, hierdoor kunnen we nog kleine verschillen in de lasten verklaren.

Ten aanzien van de baten uit deelnemersbijdragen hebben we zoals gezegd een jaarlijkse indexatie per 2022 aangehouden van 2% per jaar.

Programma Waterrecreatie

De toename van de lasten vloeit grotendeels voort uit de hogere kapitaallasten als gevolg van de investeringen in damwanden en steigers. Verder dalen de opslagkosten voor de vaartuigen als gevolg van de nieuwe huisvesting: deze lasten hebben we toegerekend aan het programma Bedrijfsvoering. Waar nodig indexeren wij onze lasten met 2%, hierdoor kunnen we nog kleine verschillen in de lasten verklaren.

Programma Landrecreatie

Geen bijzonderheden. Zie analyse 2021-2022. Waar nodig indexeren wij onze lasten met 2%, hierdoor kunnen we nog kleine verschillen in de lasten verklaren.

Programma Baggeren

Geen bijzonderheden. Zie analyse 2021-2022. Wij indexeren de lasten op dit programma met 2%.

Programma Wimpels

Geen bijzonderheden. Zie analyse 2021-2022.

4.2 Uiteenzetting financiële positie

4.2.1 Geprognostiseerde balans

	JR 2020	2021	2022	2023	2024	2025
Activa						
Vaste activa	4.719.750	5.832.891	6.931.713	8.009.092	9.058.970	10.111.349
Activa in aanbouw	510.260	-	-	-	-	-
Vorraden	3.867	-	-	-	-	-
Vorderingen	675.538	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000
Liquide middelen	138.763	386.984	468.162	520.783	300.905	36.860
Totaal	6.048.177	6.319.875	7.499.875	8.629.875	9.459.875	10.248.208
Passiva						
Eigen Vermogen	4.739.875	4.739.875	4.489.875	4.239.875	3.989.875	3.739.875
Onverdeeld resultaat	422.644	-	-	-	-	-
Vorzieningen	-	-	-	-	-	-
Langlopende schulden	-	1.500.000	2.950.000	4.350.000	5.450.000	6.508.333
Kortlopende schulden	885.657	80.000	60.000	40.000	20.000	-
Totaal	6.048.177	6.319.875	7.499.875	8.629.875	9.459.875	10.248.208

4.2.2 Stand en verloop van reserves/eigen vermogen

In de paragrafen 4.1 en 4.2.3 wordt de stand en het verloop van de reserves tot en met 2025 weergegeven. Het is goed zichtbaar dat Marrekrite het credo “alleen financieren met eigen vermogen” niet langer kan handhaven. De vervangingsopgave naar de toekomst is groter dan de eigen financiële liquiditeit. Het voornemen tot het incidenteel uitbetalen van het rekeningresultaat en de afbouw van het eigen vermogen vraagt om verdere externe financiering. Hoewel voor Marrekrite een noviteit, is het voor overheden in het algemeen heel gebruikelijk om vreemd vermogen aan te trekken om investeringen te financieren. Zoals uit de balans blijkt, heeft Marrekrite meer dan voldoende bezittingen (activa in de vorm van aanlegvoorzieningen) om een gezonde financiële positie te behouden. Het zal alleen voor iedereen even wennen zijn dat we onze investeringen niet langer volledig uit de eigen liquide middelen kunnen bekostigen. Een liquiditeitsvoordeel hebben we behaald door alle bijdragen, alsook de BTW, aan het begin van het jaar bij de deelnemers in rekening te brengen.

4.2.3 Meerjarenraming 2023-2025

		2023			2024			2025		
		Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
1	Bedrijfsvoering	2.183.920	-984.250	1.199.670	2.213.599	-966.250	1.247.349	2.243.871	-971.995	1.271.876
2	Waterrecreatie	43.165	-747.728	-704.563	43.457	-788.247	-744.790	44.326	-820.782	-776.456
3	Landrecreatie	-	-284.580	-284.580	-	-288.192	-288.192	-	-291.835	-291.835
4	Baggeren	-	-306.000	-306.000	-	-312.120	-312.120	-	-318.362	-318.362
5	Ontwikkelingen	-	-7.000	-7.000	-	-7.000	-7.000	-	-7.140	-7.140
6	Wimpels, donateurs en vrijwilligers	155.000	-12.000	143.000	150.000	-12.000	138.000	145.000	-12.000	133.000
Subtotaal programma's		2.382.085	-2.341.558	40.527	2.407.056	-2.373.809	33.247	2.433.197	-2.422.115	11.082

		2023			2024			2025		
		Begin	Resultaat	Eind	Begin	Resultaat	Eind	Begin	Resultaat	Eind
A	Algemene Reserve (AR)	3.203.078	40.527	3.243.605	3.243.605	33.247	3.276.852	3.276.852	11.082	3.287.934
B	Bestemmingsreserve Baggeren (BB)	1.346.659	-	1.346.659	1.346.659	-	1.346.659	1.346.659	-	1.346.659
C	Bestemmingsreserve Innovatie en Ontwikkeling Recreatie (BIOR)	190.138	-	190.138	190.138	-	190.138	190.138	-	190.138
Subtotaal mutaties reserves		4.739.875	40.527	4.780.402	4.780.402	33.247	4.813.649	4.813.649	11.082	4.824.731
Resultaat na bestemming				40.527			33.247			11.082

4.2.4 Ontwikkeling financiële positie

Niet vaak genoeg kunnen we benadrukken, dat de langere termijn prognose voor Marrekrite uitstekend is. De onderhoudskosten dalen enorm door het gebruik van duurzame materialen (gerecycled kunststof en beton). Het vereist aan de voorkant een forse investering waar we in de toekomst langjarig (decennia) de financiële vruchten van zullen plukken. Zoals aangegeven zal de huidige investeringspiek in damwanden en steigers vanaf 2026 afvlakken. Pas per 2045 zal pas weer een forse investeringsopgave volgen, die vooral afhankelijk zal zijn van de staat (tegen die tijd) van de steigers en damwanden die in de periode 2003-2017 zijn gebouwd.

Marrekrite behoudt met deze maatregelen een gezonde financiële positie, ook al zal zij voor de financiering van de vervangingsinvesteringen vreemd vermogen moeten aantrekken. De hiermee gemoeide lasten kunnen we uit de exploitatie en met de indexatie van de deelnemersbijdrage goed blijven bekostigen.

5

Bijlagen

5.1 Overzicht deelnemersbijdragen

Hieronder treft u de deelnemersbijdragen voor de jaren 2021 en verder aan.

Het algemeen bestuur van Recreatieschap Marrekrite heeft op 25 juni ingestemd met deze deelnemersbijdragen.

INTEGRALE deelnemersbijdragen				
Deelnemers	2022	2023	2024	2025
Achtkarspelen	18.845	19.222	19.606	19.998
Dantumadiel	18.005	18.365	18.732	19.107
De Fryske Marren	166.568	169.899	173.297	176.763
Harlingen	14.045	14.326	14.613	14.905
Heerenveen	47.297	48.243	49.208	50.192
Leeuwarden	144.586	147.478	150.427	153.436
Noardeast Fryslan	58.683	59.857	61.054	62.275
Opsterland	29.029	29.610	30.202	30.806
Smallingerland	60.521	61.731	62.966	64.225
Súdwest Fryslân	215.268	219.573	223.965	228.444
Tytsjerksteradiel	52.775	53.830	54.907	56.005
Waadhoeke	36.166	36.890	37.627	38.380
Weststellingwerf	29.912	30.510	31.120	31.743
Provincie Fryslân	563.124	574.386	585.874	597.591
Totaal	1.454.824	1.483.920	1.513.599	1.543.871

5.2 Overzicht incidentele baten en lasten

		Lasten				
	Programma	2021	2022	2023	2024	2025
1	Bedrijfsvoering	-51.000	-51.000	-51.000	-30.000	-30.600
2	Waterrecreatie	-2.500	-2.500	-2.500	-2.500	-2.550
3	Landrecreatie	-	-	-	-	-
4	Baggeren	-	-	-	-	-
5	Ontwikkelingen	-	-	-	-	-
6	Wimpels, donateurs en vrijwilligers	-	-	-	-	-
	Subtotaal incidentele lasten	-53.500	-53.500	-53.500	-32.500	-33.150
		Baten				
	Programma	2021	2022	2023	2024	2025
1	Bedrijfsvoering	-	-	-	-	-
2	Waterrecreatie	-	-	-	-	-
3	Landrecreatie	-	-	-	-	-
4	Baggeren	-	-	-	-	-
5	Ontwikkelingen	-	-	-	-	-
6	Wimpels, donateurs en vrijwilligers	-	-	-	-	-
	Subtotaal incidentele baten	-	-	-	-	-
	TOTAAL incidentele lasten en baten	-53.500	-53.500	-53.500	-32.500	-33.150

		SPECIFICATIE LASTEN EN BATEN > € 25.000 of wijzigingen t.o.v. voorgaande jaren				
	Programma	2021	2022	2023	2024	2025
a	Bedrijfsvoering: inhuur personeel	-30.000	-30.000	-30.000	-30.000	-30.000
b	Bedrijfsvoering: lease auto's; einde 2023	-21.000	-21.000	-21.000	0	0

5.3 Overzicht Algemene dekkingsmiddelen

Overzicht baten en lasten (verplichte indeling BBV), meerjarig																	
		Jaarrekening 2020			2022				2023			2024			2025		
		Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo		Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
1	Bedrijfsvoering (excl overhead)	738.688	-822.937	-84.248	2.154.824	-575.000	1.579.824		2.183.920	-621.000	1.562.920	2.213.599	-621.000	1.592.599	2.243.871	-610.140	1.633.731
2	Waterrecreatie	1.092.938	-761.792	331.146	42.878	-731.020	-688.142		43.165	-747.728	-704.563	43.457	-788.247	-744.790	44.326	-820.782	-776.456
3	Landrecreatie	214.288	-264.532	-50.243	-	-281.000	-281.000		-	-284.580	-284.580	-	-288.192	-288.192	-	-291.835	-291.835
4	Baggeren	144.417	-92.789	51.628	-	-300.000	-300.000		-	-306.000	-306.000	-	-312.120	-312.120	-	-318.362	-318.362
5	Ontwikkelingen	5.125	-	5.125	-	-7.000	-7.000		-	-7.000	-7.000	-	-7.000	-7.000	-	-7.140	-7.140
6	Wimpels, donateurs en vrijwilligers	180.197	-10.960	169.237	160.000	-12.000	148.000		155.000	-12.000	143.000	150.000	-12.000	138.000	145.000	-12.000	133.000
	Overhead	-	-	-	-	-379.480	-379.480		-	-363.250	-363.250	-	-345.250	-345.250	-	-361.855	-361.855
	Algemene dekkingsmiddelen	-	-	-	-	-	-		-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Heffing Vpb	-	-	-	-	-	-		-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Onvoorzien	-	-	-	-	-	-		-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Subtotaal programma's	2.375.654	-1.953.009	422.644	2.357.702	-2.285.500	72.202		2.382.085	-2.341.558	40.527	2.407.056	-2.373.809	33.247	2.433.197	-2.422.115	11.082

5.4 EMU-saldo

EMU-saldo	Marrekrite MJB 2022-2025	T-1	T	T+1
		2021	2022	2023
		x € 1000,-	x € 1000,-	x € 1000,-
	Omschrijving	Volgens realisatie tot en met sept. 2021, aangevuld met raming resterende periode	Volgens begroting 2022	Volgens meerjarenraming in begroting 2022
1	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	188	72	41
2	Mutatie (im)materiële vaste activa	1.113	1.099	1.077
3	Mutatie voorzieningen	0	0	0
4	Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	0	0	0
5	Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa	0	0	0
	Berekend EMU-saldo	-925	-1.027	-1.037

5.5 Overzicht IV-3 taakvelden Gemeenschappelijke Regelingen

		BATEN				
		JR 2020	2022	2023	2024	2025
0.1	Bestuur	-	-	-	-	-
0.4	Overhead	-	-	-	-	-
0.5	Treasury	-	-	-	-	-
0.8	Overige baten en lasten	2.351.473	2.329.158	2.353.541	2.378.512	2.404.082
0.9	Vennootschapsbelasting (Vpb)	-	-	-	-	-
0.10	Mutaties reserves	-	-	-	-	-
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	-	-	-	-	-
2.1	Verkeer en vervoer	24.180	28.544	28.544	28.544	29.115
2.4	Economische havens en waterwegen	-	-	-	-	-
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-	-	-	-	-
7.2	Riolering	-	-	-	-	-
TOTAAL BATEN		2.375.653	2.357.702	2.382.085	2.407.056	2.433.197

		LASTEN				
		JR 2020	2022	2023	2024	2025
0.1	Bestuur	-13.950	-10.000	-10.000	-10.000	-10.200
0.4	Overhead	-687.663	-379.480	-363.250	-345.250	-350.735
0.5	Treasury	-3.935	-3.000	-3.000	-3.000	-3.060
0.8	Overige baten en lasten	-649.363	-712.000	-712.000	-712.000	-712.000
0.9	Vennootschapsbelasting (Vpb)	-	-	-	-	-
0.10	Mutaties reserves	-	-	-	-	-
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	-422.644	-72.202	-40.527	-33.247	-11.082
2.1	Verkeer en vervoer	-51.006	-30.044	-30.044	-30.044	-30.500
2.4	Economische havens en waterwegen	-120.323	-798.834	-875.134	-920.447	-956.051
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-370.438	-352.142	-348.130	-353.068	-359.569
7.2	Riolering	-56.330	-	-	-	-
TOTAAL LASTEN		-2.375.653	-2.357.702	-2.382.085	-2.407.056	-2.433.197
TOTAAL SOM BATEN EN LASTEN			-	-	-	-

recreatieschap
marrekrte